

A bíró cenzurája

Megmondom mingyárt a forrást is, igazolásau, hogy nem kitalált történetet találok fel. Néha, kedves barátom, Tarajosy Odón volt főszolgabíró mesélte el az alábbiakat.

Volt a járásában egy község — nem árulom el a nevét —, a lakosai egy kissé könnyelműek, költelezők. Az okot az asszonyokban kell keresni. Arrafelé, a Dunán túl, a nők igen választékosan, főleg drágán öltözködnek s ez pénzbe kerül. Amikor aztán az ember kiadja a temérdek bankót szoknyára, cifra pártára, méltán elkeseredhet.

Mind ennek a vége pedig eladósodás lett, viszont a megszorult ember egyszer tisztázni akarván a tartozásait, a takarékhöz fordul. Van ott pénz elég, adnak is belőle váltóra az alkalmas férfiúnak, pláne ha be lehet kebelezni a földjére.

A példa ragadós, az egyik váltó másikat költkezik és így esett, hogy a falu kezdett csúnyán eladósodni. Ritkaság volt az a föld, amelyik szűzen maradt a tehertől, a városban is sokat beszélték az urak a dologról, hát ugyancsak a szívére ment a dolog a falu bírájának.

— Szégyen-nyalázat az, amit csináltok, maholnap nem merek miattatok a vármegye szeme elé kerülni, még azt mondják rám, hogy koldusbíró vagyok. Kódísok bírāja. Azért térjétek észre, amíg nem késő.

Csak hogy a férfiak nem az észhez tértek, hanem az asszonyokhoz, már pedig ez ferde út és csak bonyodalmakhoz vezet. Kiabáltak is széltehen-hosszában:

— Otthon parancsoljon a bíró, nem az ő zsebé tája.

A bíró aztán sokáig tündődött, amíg rátalált a madalmaskodás módjára. Végére mit ér a hivatalos hatalom, ha vissza sem élhet vele az ember. Ő biz olyasmit cselekszik, hogy vagy tetszik az alispánnak, vagy sem, de híre megy idegen területekre is.

Kihirdette a megmásíthatatlan akaratát.

— A hitel fontos, sokszor szükséges is, de okos ember megválogatja, hogy mire használja fel. Kárhózatosan tapasztalom, hogy a faluban alig van okos ember, természetesen rajtam kívül. Ezért megparancsolom, hogy a tudtom nélkül senki se merjen váltóra felvenni pénzt. Eljön hozzám, megmondja, mire kell s én leszek szíves elbírálni, hogy gill-e, vagy sem. Ha azt látom, hogy megint könnyelműség készül, a kérelmezőt elkergettem. Már most tudtára adom mindenkinek, hogy értesítettem a takarékot: csak annak adjon pénzt, akinek a váltójára ráírtam beleegyezéssel a nevemet. Ehhez tartások magatokat.

Morgás lett megint a vége, hát persze, hogy az lett. Az asszonyok is fűtötték az indulatot, aminek következtében Tóth András másnap bement a városba próbálkozni. Aztán lógós orral tért haza este, — elutasították.

— Hát ekkora hatalma van egy szimpla falusi bírónak!

Pedig a pénz nagyon kellene. Nem pántlikás szoknyára, kivarrótt mellénykére, hanem a gazdaságba. A termés javarészt elverte a jég, a csikó karóba futott, a tehenet ki kellene cserélni, mert elapadt a teje.

Dörmögött Tóth András két napig, a harmadikon odaszégyenkezett a bíró elé.

— Sose voltam préda, tessék engem meghallgatni.

A bíró meghallgatta, igazat adott neki.

— Ez rendjén való dolog, nem ellenzem, láttamozom a váltót.

A bank pedig fizetett, hiszen a bíró volt a faluban a leggazdagabb ember. Jó pénz az.

Minden makacsság megtörik egyszer, így olvadt fel a nép csökönysége is, mikor látták, hogy nem megy másképpen. Megalázkodás ez? Szó sincs róla, legfeljebb rend és fegyelem, ha mingyárt a szokatlanabb formájából való is. De a vége jó. Mentek hát kihallgatásra, gyónásra, a bíróhoz, hogy döntse el az ő kivételes esze és gyakorlatiassága: lehet-e?

Mit cifrázzam? Lehetett úgy vagy egy évig, mert akkorára annyi kifizetetlen váltót peresítettek, hogy a bírónak eluszott mindene.

— Nem álltam én jót egyik nyavalyásért se. védekezett a perek folyamán, csak engedélyeztem a kölcsönt, mert hogy szüksége volt rá és nem könnyelműségre kellett. Azért vagyok bíró, hogy vigyázzak a népemre.

Azok a komoly tiszteletreméltó bírák mégis azt mondták, hogy ravaszkodik, menekülni akar a kötelezettségtől. Hogy milyen huncut tud lenni némelyik ember!

Attól kezdve azonban a váltók megint hatósági ellenjegyzés nélkül látogattak el a takarékb.

Bob

Szent-Györgyi Albert előadása Pécsen a diákegység-mozgalomról

Pécs, március 18. A pécsi egyetem meghívására Szent-Györgyi Albert, a szegedi egyetem rektora, kedden délben előadást tartott arról a mozgalomról, amely a Nobel-díjas tudós kezdeményezésére indult meg a szegedi egyetemen a diákegység megvalósítása érdekében és amelynek célkitűzéseit és feladatait legutóbb szabadegyetemi előadása során ismertette részletesen országos visszhangot keltve. Most a pécsi egyetem hívta meg Szent-Györgyi rektort, hogy ismertesse a diákegységmozgalmat. Az előadást Faluhelyi Ferenc pécsi egyetemi tanár bevezetőszavai előzték meg.

Szent-Györgyi professzor előadása bevezetőjében örömet fejezte ki, hogy ezen az egyetemen tartja ezt az előadást, amelyről tudományos pályája kiindult. Tizenegy éve jött vissza Magyarországra. Akkor az volt a feladata, hogy jó professzor legyen. Azt látta azonban, hogy az egyetem csak tudományt közöl, de az életre nem nevel. Az egyetemnek egészen más a hivatása. A következőkben azt fejtegette, hogy mit kell magával vinnie az egyetemről az ifjúságnak. Nem a szaktudást, hanem az érdeklődést kell előtérbe helyezni, a jellem

szilárd építőköveit kell az ifjúságnak magával vinnie. Az előadó alkalmazkodjék az ifjúság érdeklődéséhez. Az ifjúságot csak önmaga nevelheti, de ehhez egység kell. A diákságnak egységbe kell tömörülnie, amelyben megvédi a maga jogait.

A továbbiakban a szegedi diákegységgel kapcsolatban felmerült nehézségekkel foglalkozott. Otthont kell teremteni az egyetem diákságának, tartalommal kell feltölteni a meglévő kereteket. Vitaelőadásokat kell rendezni, hogy kifejléssék a diákság ítélőképességét. Elsősorban a kötelesség, másodsorban pedig a diákság iránti szeretet vezette a szegedi diákszervezet megalapításakor. A közelében sok széthullást, fegyelmetlenséget, ártékintéltisételetet látott. Ezeket kívánja megszüntetni azzal, hogy az ifjúságot elsősorban emberre kívánja nevelni. A szervezkedés a diákság köréből indult ki és az egyetem tanáraival kapcsolatot kell megvalósítani. A cél az, hogy az ifjúság problémáit megértő, gerinces, művelt magyar embertípus alakuljon ki.

Az előadás után a pécsi egyetem bajtársi egyesületeinek vezetői szólaltak fel.

HIREK

— A szegedi kamara a vasuti közlekedés megjavításaért. A szegedi kereskedelmi és iparkamara az érdekeltsége köréből érkezett felszólalások alapján átirattal fordult az államvasutak szegedi üzletvezetőségéhez a Szeged-Budapest közötti vasúti összeköttetés megjavítása érdekében. A kamara kérése arra irányul, hogy a legközelebb megtartandó vasúti menetrendi értekezleten intézkedés történjék legalább a második budapesti gyorsvonatpár beállítására és addig is, amíg ez megtörténik, a menetrendnek olyan megváltoztatását kérte a kamara, hogy Budapestet Szegedről 24 órán belül meg lehessen járni.

— 700-an folyamodtak eddig Szegeden Nemzetvédelmi Keresztért. A Kormányzó ur által alapított Nemzetvédelmi Kereszt igénylése országsszerre folyamatban van. Ertesülésünk szerint eddig Szegeden 700 igénylést adtak be, de napról-napra több folyamodványt nyújtanak be az egyes csoportvezetőkhez. Szegeden öt csoportvezetőnél lehet benyújtani az igényléseket, a beadványokat Budapestre terjesztik fel, ahol azokat felülvizsgálják.

— A polgármester táviratilag kéte a Dongér összeomlott hídjának kijavítását. Irt róla a Délmagyarország, hogy kisteleki területen a víz kimosta a Dongéren átvezető betonhid alapozását és a híd összeomlott s emiatt a Szeged felől és felé irányuló forgalom ezen az útvonalon meglassult, mert jelenleg egy rögönzött fahíd segítségével bonyolítják le. A híd kijavítása folyik, de rendkívül lassan halad, ezért a polgármester kedden táviratot intézett a budapesti államépítészeti hivatalhoz, amely a javítási munkálatokat végezteti. Táviratában kéri a polgármester az építkezésnek gyorsabb iramban való folytatását, hogy az erre irányuló forgalom ismét a régi rendszerkékvágásba terelődhesse.

— Lelkigyakorlatok. Az Emericana az egyetemi és főiskolai férfihallgatók részére lelkigyakorlatokat rendez, amelyeket P. Borbély István S. J. vezet. A lelkigyakorlatok március 20-án este 8 órakor a jezsuita templomban kezdődnek és 23-án, vasárnap reggel 8 órakor közös szentáldozással fejeződnek be.

Dr. med. László-készítmények
békebeli minőségben kaphatók
Vaida (Bokor) drogériában
Káráz-utca 12. „Kitűnő szappanfőző kapható”

— A természetes „Ferenc József” keserűviz régóta kitűnően bevált házi szer megrogzott székrekedésnél és annak mindenféle káros következményeinél; biztos, enyhe és gyorsan ható hashajtó, mely számos betegségnél az emésztést javítja és az étvágyat fokozza. Kérdezz meg orvosát!

Honved-terti iskolában tanuljon gyorsírást és gépirást

Allamvizsga. Ingyenes állásközvetítés. Legjobb vizsgaeredmények. Beiratkozás kezdő, haladó és beszédirő tanfolyamokra. HONVED TER 4. SZ.

— A polgármester névnapj üdvözlő távirata Tukats főispánnak. Sándor napja alkalmából dr. Pálffy József polgármester kedden a város nevében üdvözlő táviratot intézett Sopronban szabadságát töltő dr. Tukats Sándor főispánhoz.

— Megjelent a mérnök-rendelet. Az iparügyi miniszter a Budapesti Közlöny mai számában közzétett rendeletével elrendelte, hogy a magyar állam területén lakó mindazok a személyek, akik valamely mérnöki cím használatára jogosultak, a rendeletben meghatározott adatokat április 3-ig jelentsek be. Mindazok a bejelentésre kötelezettek, akik a kitöltendő nyilvántartási ívet legkésőbb március 24-ig hivatalból nem kapták meg, sürgősen igényeljék azt a budapesti mérnöki kamarától (V. Szalay-u. 4.).

Berndorfi alpakka
evőszkőzők kaphatók 367
Hungária edényházban
Tisza Lajos körút 55.
(Mihályi fűszerüzlet mellett)

— A Szegedi Katolikus Növendő Egyesület értesíti tagjait, hogy ma tartja negyedik nagybőjti előadását az egyesület székházában (Korona-utca 18.). Dr. Abraham Ambrus premontrei kanonok, egyetemi tanár „Birodalom, amelynek nincs határa” címmel tart előadást 6 órai kezdettel.

— Janik-vendéglőben ma flekken és vargaböcs.

— Művészeti előadás. Ma, szerdán este háromnegyed 7 órai kezdettel a Dolgozó Nők Klubjának előadássorozatában a művészettörténeti ciklus ötödik előadását tartja Vör György „Michelangelo Firenzében” címmel a renaissance művészetéről. Az előadásra a klub vezetősége vendégeket szívesen lát (Kelemen-utca 11., I. emelet), belépődíj nincs.